

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย (Method of Research) ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์ (Analytical Research) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพโดยอาศัยการตีความและวินิจฉัยความในเนื้อหาข่าวร่วมที่กระทำทำเรา เพื่อค้นหาข้อสรุปจากปัญหาที่นำมาวิจัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

4.1.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 การแจกแจงและวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยนี้ มีดังนี้

4.1.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ ข้อมูลจากทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุโทรทัศน์

สำหรับกรณีข่าวในช่วงเดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 ผู้วิจัยศึกษากรณีข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง และในคอลัมน์ "ข่าวล้นทันโลก" ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับกรอบหลัง 6 ดาว และกรณีข่าวที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ส่วนกรณีข่าวใหญ่ในอดีต ผู้วิจัยศึกษากรณีข่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยเลือกเฉพาะข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่ง ส่วนกรณีข่าวที่มีการนำเสนอทั้งในฉบับแรก และฉบับหลัง ผู้วิจัยเลือกเฉพาะข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่ง และในคอลัมน์ "ข่าวสุดท้าย" ที่นำเสนอในฉบับหลัง 2 ดาว หรือ ในฉบับกรอบหลัง 6 ดาว

4.1.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวอาชญากรรม ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล (Informant) เกี่ยวกับกรณีข่าวข่มขืนกระทำชำเราที่เป็นข่าวใหญ่ในอดีต โดยผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวของหนังสือพิมพ์ ที่มีการนำเสนอข่าวข่มขืนกระทำชำเราเป็นข่าวใหญ่ทั้งหมด 6 ฉบับ เพื่อเป็นการยืนยันว่าข่าวนั้น ๆ เป็นกรณีข่าวใหญ่ในอดีตจริง ดังต่อไปนี้

1. คุณอลงกฏ จิตต์ชื่นโชติ : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. คุณเสกคนชววิทย์ จังคศิริ : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
3. คุณพิชาน คลีขจาย : หนังสือพิมพ์แนวหน้า
4. คุณประเสริฐ ลุกอินทร์ : หนังสือพิมพ์บ้านเมือง
5. คุณลวิรงค์ เอื้อปฏิภาน : หนังสือพิมพ์ข่าวสด
6. คุณวิรัชทศ วรานนท์ : หนังสือพิมพ์ดาวสยาม

4.1.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแหล่งที่มาของข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

4.1.2.1 การสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวอาชญากรรม

ในการสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวฝ่ายอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ 6 ฉบับนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Focus Interview) โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าและเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูล บอกผู้วิจัยถึงกรณีข่าวข่มขืนกระทำชำเราที่เป็นข่าวใหญ่ในอดีต

หลังจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 6 คนแล้ว ผู้วิจัยนำกรณีข่าวทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันและเลือกกรณีข่าว โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเลือกเฉพาะกรณีข่าวที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงซ้ำ ๆ กัน หรือเป็นกรณีข่าวที่ผู้วิจัยสามารถค้นหาตัวข่าวได้ และประเด็นหลักในการนำเสนอข่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น โดยผู้วิจัยใช้ชื่อผู้ถูกข่มขืนเป็นชื่อกรณีข่าว ยกเว้นข่าวในกรณีที่มีผู้ถูกข่มขืนมากกว่า 1 คน ผู้วิจัยจะใช้ชื่อผู้ข่มขืนแทน ส่วนการกำหนดปี พ.ศ. นั้นผู้วิจัยใช้ปีตามที่กรณีข่าวนั้น ๆ เกิดขึ้น ซึ่งมีกรณีข่าวทั้งหมด 5 กรณี ดังต่อไปนี้

1. กรณีนางลาวเตื่อนใจ พวงนาค (พ.ศ.2504)
2. กรณีนางลาววราภรณ์ แก้วฉา (พ.ศ.2520)
3. กรณีนายลมกัณฑ์ พัฒนกุล (พ.ศ.2520)
4. กรณีนางลาววัลยา เมฆสุด (พ.ศ.2525)
5. กรณีนางสาวพันธุ์ทิพย์ สมิติวิทยากุล (พ.ศ.2530)

4.1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์นั้น มีทั้งใน ส่วนของกรณีข่าวข่มขืนกระทำชำเรา ที่นำเสนอในช่วงเดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 และกรณีข่าวที่เป็นข่าวใหญ่ในอดีต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลกรณีข่าวในช่วงเดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 โดยผู้วิจัยเปิดค้นหาและถ่ายสำเนาข่าวทุกกรณีที่น่าสนใจใน หน้าหนึ่ง หรือในคอลัมน์ "ข่าวล้นทันโลก" จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับที่ออกหลัง 6 ดาว ซึ่งเก็บรวบรวมไว้ในห้องวารสารของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีธรรมศาสตร์

สำหรับการเลือกวิเคราะห์ข่าวข่มขืนกระทำชำเรา นั้น

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะกรณีข่าว ที่พาดหัวใหญ่ที่สุด ซึ่งสามารถจะเป็นตัวแทน (Representative) และแสดงให้เห็นถึง ภาพรวมของกรณีข่าวที่น่าสนใจทั้งหมด ภายในขอบเขตของการศึกษาได้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลกรณีข่าวใหญ่ในอดีต โดยมี ขั้นตอนดังนี้

- 2.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยดูกรณีข่าวดังที่ รวบรวมไว้ในหนังสือ "กรูข่าวดังในรอบ 20 ปี" (สิทธิเดช จันทรศิริ และคณะ, 2521) ซึ่งมีข่าวกรณีนางลาวเตื่อนใจ พวงนาค และจากหนังสือ "ปฏิทินข่าวและเหตุการณ์ใน ประเทศรอบ 10 ปี พ.ศ.2519 ถึง พ.ศ.2528" (สัมฤทธิ์ มีวงศ์ไชษ, 2533) ซึ่งไม่ ปรากฏว่ามีเหตุการณ์ใดที่เป็นข่าวดังหรือข่าวใหญ่

- 2.2 การค้นหาข่าวตามที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลดังกล่าวตามขั้นตอนดังนี้

- 2.2.1 การค้นหาและถ่ายสำเนากรณีข่าว จากแฟ้มข่าวข่มขืนกระทำชำเราที่เป็นกฤตภาค (Clipping) รวบรวม และแยกเป็น กรณีไว้ในห้องสมุดของสำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งมีข่าว 3 กรณี คือ กรณีนายลมกัณฑ์ พัฒนกุล กรณีนางลาววัลยา เมฆสุด และกรณีนางสาวพันธุ์ทิพย์ สมิติวิทยากุล

อย่างไรก็ตาม กรณีข่าวทั้ง 3 กรณีดัง

ข้างต้นนี้ มีข่าวบางวันที่ไม่มีพาดหัวข่าว (Headline) หรือภาพข่าว (News Picture) ผู้วิจัยจึงค้นหาตัวข่าวฉบับสมบูรณ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่เก็บรักษาไว้ในห้องวารสารของหอสมุดแห่งชาติ และเปิดค้นหาเป็นช่วงตามข้อมูลที่รวบรวมไว้เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง โดยยึดข้อมูลที่ปรากฏเป็นข่าวหน้าหนึ่งหรือในคอลัมน์ "ข่าวลดท้าย" (ยกเว้นข่าวลู่กู่) ในหนังสือพิมพ์ฉบับหลัง 2 ดาว หรือในกรอบหลัง 6 ดาว ดังนี้

1. กรณีนายสมชาติ พัฒนกุล : 2520

- 1.1 ฉบับวันที่ 15 - 31 ตุลาคม 2520
- 1.2 ฉบับวันที่ 15 - 31 มกราคม 2521
- 1.3 ฉบับวันที่ 15 - 30 มิถุนายน 2521
- 1.4 ฉบับวันที่ 1 - 31 กรกฎาคม 2521
- 1.5 ฉบับวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2521
- 1.6 ฉบับวันที่ 1 - 30 กันยายน 2521
- 1.7 ฉบับวันที่ 15 - 31 ตุลาคม 2521
- 1.8 ฉบับวันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน 2521
- 1.9 ฉบับวันที่ 15 - 31 ธันวาคม 2522

2. กรณีนางสาววัลยา เมฆผลต : 2525

- 2.1 ฉบับวันที่ 14 ตุลาคม 2525 -
30 พฤศจิกายน 2525
- 2.2 ฉบับวันที่ 1 - 15 เมษายน 2526
- 2.3 ฉบับวันที่ 15 - 31 กรกฎาคม 2526

3. กรณีนางสาวพันธุ์ทิพย์ ลลิตวิทยากุล : 2530

- 3.1 ฉบับวันที่ 14 - 31 ตุลาคม 2530
- 3.2 ฉบับวันที่ 15 - 28 กุมภาพันธ์ 2531
- 3.3 ฉบับวันที่ 1 - 15 เมษายน 2533

(กรอบหลัง 6 ดาว)

2.2.2 การค้นหาข่าวกรณีนางลาวเตื่อนใจ
พวงนาค และกรณีนางลาววราภรณ์ แก้วฉา จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในหอสมุดแห่งชาติ
ในการหาข่าวกรณีนางลาวเตื่อนใจ พวงนาค
นั้น ผู้วิจัยเปิดค้นหาจากข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ ที่เก็บรวบรวมไว้ในห้องวารสาร ตั้งแต่
ในช่วงวันที่ 21 มกราคม 2504 ซึ่งเป็นวันที่นำเลน่อข่าว หลังจากทีนางลาวเตื่อนใจ

เสียชีวิตในคืนวันที่ 20 มกราคม 2504 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2504 โดยมีบางฉบับที่ขาดหายไป ผู้วิจัยจึงค้นหาเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์อีกชุดหนึ่งที่เก็บไว้ในคลังฟิล์มของหอสมุด แต่ก็ยังคงมีบางฉบับที่ขาดหายไป ดังต่อไปนี้

1. ฉบับวันที่ 21, 22 และ 25 กุมภาพันธ์ 2504
2. ฉบับวันที่ 1 และ 7 มีนาคม 2504
3. ฉบับวันที่ 7 และ 14 เมษายน 2504
4. ฉบับวันที่ 2 และ 11 พฤษภาคม 2504

ในการรวบรวมข้อมูลข่าว กรณีนางสาวเดือนเงินั้น ผู้วิจัยถ่ายสำเนาข่าวจากชุดที่เก็บไว้ในคลังฟิล์ม เนื่องจากชุดที่รวบรวมไว้ในห้องวารสารเก่ามากจนไม่สามารถนำมาถ่ายสำเนาได้ ส่วนข้อมูลในฉบับวันที่ไม่ได้เก็บรักษาไว้ในคลังฟิล์ม ผู้วิจัยใช้การถ่ายภาพนิ่งจากฉบับชุดที่เก็บไว้ในห้องวารสาร

ส่วนข่าวกรณีนางสาววรารัตน์ แก้วฉานั้น จากการเปิดแฟ้มข่าวลึกลับ ที่รวบรวมไว้ในห้องสมุดของสำนักพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงใด ผู้วิจัยจึงเปิดค้นหาและถ่ายสำเนาข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับหลังที่นำเสนอดังแต่ในช่วงวันที่ 8 พฤษภาคม 2520 - 7 สิงหาคม 2520 โดยเลือกเฉพาะข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง และในคอลัมน์ "ข่าวลุดท่าย" ยกเว้นข่าวลึกลับ

4.1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อวิทยุโทรทัศน์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวว่ามีขึ้นกระทำทำเรา ที่ออกอากาศในช่วงเดือนกรกฎาคม 2533 - มิถุนายน 2534 จากศูนย์ข้อมูลของฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมและถ่ายสำเนาบทข่าว (Script)
  - 1.1 บทข่าวในช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2533 โดยผู้วิจัยเปิดค้นหาจากบทข่าวทั้งหมดที่รวบรวมเป็นรายวันและเย็บเป็นเล่มไว้แล้ว
  - 1.2 บทข่าวในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2534 โดยผู้วิจัยเปิดค้นหาจากแฟ้มข่าว "อาชญากรรม ฆาตกรรม ลักทรัพย์" ที่รวบรวมไว้แล้ว

2. การเก็บรวบรวมเทปภาพข่าว

ในการเก็บรวบรวมเทปภาพข่าวนั้น ผู้วิจัยเปิดค้นหาจากแฟ้ม "เทปข่าวอาชญากรรม" ซึ่งปรากฏว่ามีข่าวบางกรณีที่มีบทข่าวตามที่รวบรวมไว้

ในข้อ 1. แต่ไม่มีเทปภาพข่าวที่รวบรวมไว้ในแฟ้มเทปข่าว

สำหรับกรณีข่าวที่มีเทปภาพข่าว ซึ่งเป็นข่าวข่มขืนกระทำชำเรา และบางข่าวอาจเกี่ยวข้องกันแต่ไม่มีบทข่าวนั้น ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

2.1 ทบทวนดูบทข่าวตามวันนั้น ๆ อีกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบการค้นหาข้อมูลในครั้งแรกตามข้อ 1. แต่ไม่พบบทข่าวใดเพิ่มเติม

2.2 ตรวจสอบบทข่าวใน "แฟ้มสายอาชญากรรม" ของบรรณาธิการข่าวอาชญากรรม ซึ่งพบบทข่าวที่ตรงกับเทปภาพข่าวเพิ่มเติม

2.3 ค้นหาบทข่าวของปี พ.ศ. 2534 ตามกรณีข่าวที่มีเทปภาพทั้งหมดจากไมโครฟิล์ม ซึ่งไม่พบบทข่าวใดเพิ่มเติม สำหรับบทข่าวของปี 2533 นั้น ผู้วิจัยไม่สามารถเปิดดูจากไมโครฟิล์มทั้งหมดได้ เนื่องจากมีแผ่นฟิล์มเกินจำนวนมากซึ่งจัดเก็บไว้ไม่เป็นระบบ ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง (Simple Random Sampling) เพื่อค้นหาบทข่าวตามวันที่มีเทปข่าว แต่ไม่พบบทข่าวใดเพิ่มเติม

เมื่อได้รวบรวมเทปภาพข่าวตามที่มีบทข่าวด้วยแล้ว ผู้วิจัยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวอัดเทปภาพข่าวนั้น ๆ ลงม้วนเทป VHS แต่ก็ยังคงได้ภาพข่าวไม่ครบตามที่ได้รวบรวมไว้

อย่างไรก็ตาม การเลือกศึกษากรณีข่าว ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ลูกกองทัพบกช่อง 7 นั้น ผู้วิจัยเลือกเฉพาะกรณีข่าวที่มีทั้งบทข่าว และเทปภาพข่าวเท่านั้น เนื่องจากต้องการศึกษาเฉพาะข่าวที่เป็นไปตามธรรมชาติของสื่อซึ่งมีทั้งเสียงและภาพ

4.2 การแจกแจงและวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแบ่งประเภทการวิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ทั้งรูปแบบ (Form) และเนื้อหา (Substance) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ว่าข่าวข่มขืนกระทำชำเรา มีรูปแบบ หรือองค์ประกอบ อย่างไรบ้าง และในแต่ละส่วนขององค์ประกอบย่อยนั้นมีสัมพันธ์ภาพกันอย่างไร แล้วจึงแจกแจงเนื้อหาของข้อมูลตามรูปแบบของการนำเสนอข่าว

สำหรับหน่วย (Unit) ที่ใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบของการนำเสนอ
ข่าวมีดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot)
2. ฉาก (Scene)
3. ตัวละคร (Character)
4. แนววิธีการเขียน (Style) และน้ำเสียง (Tone)
5. การเดินเรื่อง (Movement of the Story)

เมื่อกำหนดหน่วยการวิเคราะห์รูปแบบของการนำเสนอข่าวแล้ว ผู้วิจัย
จึงแจกแจงข้อมูลของเนื้อหา (Substance) ข่าวที่ปรากฏตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้
สำหรับในส่วนของวิเคราะห์น้ำเสียงนั้น เมื่อผู้วิจัยแจกแจงข้อมูลของแนววิธีการเขียน
ตามที่ปรากฏในเนื้อหา ซึ่งเป็นวจนสาร (Verbal Message) แล้ว ทำให้ผู้วิจัยสามารถ
วิเคราะห์ถึงน้ำเสียงซึ่งเป็นอวจนสาร (Non-verbal Message) ที่มีความหมายทั้งตาม
เนื้อหาที่ปรากฏ (Manifest) และที่แฝงอยู่ (Latent) ได้

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวข้ามขั้วกระทำซ้ำเราทั้งรูปแบบ และเนื้อหา
โดยพิจารณาทั้งความหมายตามที่ปรากฏ และความหมายที่แฝงอยู่ นั้น จะ เป็นหลักฐานในการ
วิเคราะห์ ตีความ และสรุปความ จากข้อมูลที่สื่อมวลชนนำเสนอในการรายงานข่าว

4.2.2 วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากข่าวข้ามขั้วกระทำซ้ำเรา นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูลตามที่สื่อมวลชนนำเสนอ และอยู่ในขอบเขตของการวิจัยเท่านั้น โดยวิเคราะห์ทั้ง
รูปแบบและเนื้อหาของข่าวตามแนวทฤษฎีเฟมินิสต์ ทฤษฎีโครงสร้างนิยม และแนวคิดเรื่อง
ลัทธิวิทยา รวมทั้งแนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม และแนวคิดเรื่องการครอง
ความเป็นใหญ่